

Statusnotat, Nye veje april 2020

Indledning

Udviklingsprogrammet Nye veje, er forankret i en tilladelse fra Sundheds- og Ældreministeriet fra juni 2017 til at Region Nordjylland kan oprette og drive almen medicinske tilbud i visse nordjyske kommuner i en periode på op til 6 år. I Morsø kommune er lægedækningen for ca. 12.000 borgere aktuelt sikret via de to regionsdrevne tilbud i henholdsvis Øster Jølby og Nykøbing. Fordi Region Nordjylland har ansvaret for så stor en andel af populationen i en kommune og dermed har ansvaret for borgernes patientforløb i både praksis og på hospitalet, er det muligt at tænke drift og patientforløb anderledes på tværs af sektorer.

I Nye veje har Morsø kommune og Region Nordjylland indgået partnerskab hvor der i fællesskab med relevante samarbejdspartnere tages ansvar for sundhedstilbuddene på Mors. Eksempelvis har praktiserende læger på Mors i 3. projektrul indgået i arbejdet med at reduceret antallet af (gen)indlæggelser på øen. Ambitionerne i Nye veje er store og målet er at afprøve nye måder at løse de forskellige udfordringer, der allerede eksisterer og dermed skabe mere værdi og sammenhæng for borgerne.

Visionen er, at den enkelte borgers møde med sundhedsvæsenet skal være sammenhængende, borgernært og gennemskueligt. Uanset om man møder kommunen, hospitalet, psykiatrien eller almen praksis. Udgangspunktet skal være de behov og mulige udfordringer den enkelte borger har, og lader det være afsættet for arbejdet. Borgene skal kort sagt være i centrum – og inddrages løbende i processen.

Foruden det driftsmæssige samarbejde omkring Regionsklinikkerne, består Nye veje ligeledes af en række udviklingsspor, der igangsættes som konkrete indsatser i halvårige projektrul. 3. projektrul i Nye veje har været i gang i perioden 11. juni 2019 til 11. marts 2020, hvor der er arbejdet med 7 forskellige udviklingsspor. I det følgende afrapporteres der for udviklingssporene i 3. projektrul med de resultater, der er opnået.

Erfaringerne med Nye veje og udviklingssporene er positive og der er i Morsø Kommune og Region Nordjylland fortsat et ønske om at udbrede de gode samarbejdsrelationer endnu mere i de respektive organisationer. Det afspejles bl.a. i, at en række af udviklingssporene fra 3. projektrul, er fortsat i 4. fjerde projektrul i en tilpasset og mere ambitiøs form. Flere af de udviklingsspor som ikke er fortsat i 4. rul arbejdes der også videre med – typisk i det daglige samarbejde omkring driften eller af enkelte organisationer i partnerskabet. Nye veje samarbejdet bidrager desuden til at indsamle erfaringer, der kan udbredes på tværs af regionsklinikkerne i Nordjylland, og som indgår i den tværregionale erfaringsudveksling på området.

Interessen for udviklingsprogrammet Nye veje har generelt været stor både blandt borgerne, politikere og medier. Der er bragt en række af positive historier om flere af udviklingssporene i medierne. Politikere og samarbejdspartnere fra de øvrige regioner mv, har ligeledes vist stor interesse for Nye veje og de erfaringer, der er skabt indtil videre.

Afrapportering 3. projektrul

Fælles forebyggelse af indlæggelser på Mors

Inspireret af *'Sammen forebygger vi (gen)indlæggelser'* i Aalborg Kommune har projektet til formål at nedbringe antallet af indlæggelser og genindlæggelser på Mors via et styrket samarbejde og koordinering mellem sundhedsvæsnets forskellige aktører som f.eks. hospital, kommune og almen praksis. Dette for at borgeren kan modtage behandling og pleje i eget hjem længst muligt og generelt opleve et mere sammenhængende patientforløb.

I 3. projektrul er indsatsen centreret omkring forbedret samarbejde mellem Aalborg Universitetshospital – Thisted, Morsø Kommune, samt Lægerne Bjerre og Jacobsen på Mors. I indsatsen er der iværksat 5 konkrete prøvehandlinger, som tilsammen har til hensigt at nedbringe antallet af indlæggelser og genindlæggelser via styrket koordinering og samarbejde. Prøvehandlingerne tager indledningsvist udgangspunkt i patienter tilmeldt Lægerne Bjerre og Jacobsen med henblik på at få erfaringer, der kan udbredes til hele Morsø Kommune.

- **Stuegang på Morsø Afklaringscenter:** Der er etableret systematisk ugentlig stuegang på Morsø Afklaringscenter. Stuegangen har skabt stor værdi for både patienter og fagpersonalet i form af en meget tættere koordinering og justering af igangværende behandlinger af nogle af de svageste borgere. I den forbindelse har prøvehandlingen i perioden også konkret forebygget genindlæggelser.
- **Kommunal Advis om borgere på Morsø Afklaringscenter:** Der sendes besked til Lægerne Bjerre og Jacobsen, om hvilke patienter der aktuelt er på afklaringscenteret, uanset om de kommer fra hospital eller eget hjem. Dermed kan de praktiserende læger vurdere, hvilke patienter der skal tilses med det samme eller ved næste stuegang på afklaringscentret.
- **Akutte lægebesøg til borgere i eget hjem:** Opstår der behov for lægebesøg i borgerens eget hjem i vagttid (16.00-08.00) hos de borgere den kommunale akutsygeplejerske er i kontakt med, kan det, hvis det vurderes forsvarligt af vagtlægen, udskydes til næste morgen. Den kommunale akutsygeplejerske koordinerer besøget med Lægerne Bjerre og Jacobsen.
- **Opfølgende hjemmebesøg:** Morsø Kommune udfører opfølgende hjemmebesøg ved en sygeplejerske indenfor 24 timer efter udskrivelse for de borgere, der modtager hjemmehjælp, hjemmepleje, sygepleje o.l. Der er aftalt en tættere koordinerende arbejdsgang mellem den kommunale sygeplejerske og Lægerne Bjerre og Jacobsen ift. at vurdere behovet for et opfølgende hjemmebesøg. Det giver tryghed for borgeren at få et opfølgende hjemmebesøg hurtigt efter udskrivelse, hvilket er medvirkende til at forebygge genindlæggelser.
- **Styrke kendskabet til og anvendelsen af den kommunale akutfunktion:** Udbrede viden og kendskab til hvilke kompetencer de kommunale akutsygeplejersker har, og hvilke opgaver de kan varetage, samt kendskab til hvordan man hurtigt og let kan få fat i dem via f.eks. lommekort. Ved at styrke dette kendskab kan der være mulighed for at benytte et kommunalt tilbud frem for at (gen)indlægge.

Der er forskellige erfaringsniveauer for de enkelte prøvehandlinger, og selvom der er gode erfaringer fra f.eks. *'Stuegang på Morsø Afklaringscenter'* og *'Advis om borgere på Morsø Afklaringscenter'* er der også behov for flere erfaringer og resultater fra de igangsatte prøvehandlinger. Derfor fortsætter indsatsen i 4. projektrul.

Fælles forebyggelse af indlæggelser på Mors

- Der er lavet audit på +20 patientforløb for at identificere uhensigtsmæssigheder
- Der er etableret samarbejdsrelationer mellem Aalborg Universitetshospital – Thisted, Morsø Kommune og Lægerne Bjerre og Jacobsen
- Der er iværksat 5 prøvehandlinger i 3. projektrul
- Indsatsens forskellige prøvehandlinger er afprøvet i praksis på et lille antal patienter og har konkret forhindret genindlæggelser for enkelte borgere.
- Der er for behov for flere erfaringer og resultater fra prøvehandlinger

Vi piller ved pillerne - en medicin indsats ved farmaceuter

Indsatsen skal bringe farmaceuter i spil i som en ny faglighed i almen praksis, der aflaster og understøtter den kliniske drift i regionsklinikken. Der er med udviklingssporet iværksat en medicinindsats, hvor relevante patienter tilbydes en medicingennemgang. Formålet med indsatsen er at forbedre borgernes sundhed og samtidig sikre borgeren en bedre forståelse af egen medicin.

Der er i projektperioden frikøbt farmaceutressourcer fra Kvalitetsenheden for Almen Praksis i Region Nordjylland (Nord-KAP). Farmaceuterne har foretaget medicingennemgang på i alt 226 polyfarmacipatienter i Regionsklinik Øster Jølby, som har alle modtaget 5 eller flere medicinpræparater.

Alle medicinændringer er dokumenteret i databasen til registrering af patientspecifikke Lægemedel Relateret Problemer (LRP-databasen), hvor det er muligt at evaluere indsatsens effekt i forbindelse med klinisk farmaceutiske interventioner med anonymiseret data. Evalueringen er planlagt medio 2020 grundet medicinaftrappingsforløb, som forsat er i gang. Samtidig vil der blive fulgt op på personalet og patienternes oplevelse af indsatsen, og om hvorvidt indsatsen har resulteret i en større forståelse for egen medicin blandt patienterne.

Indsatsen har illustreret, at farmaceuter er en faglighed som er relevant for og bidrager til det tværfaglige miljø, der karakteriserer almen praksis. Samtidig har farmaceuterne et indgående kendskab til, hvordan de forskellige medicinpræparater spiller sammen og de kan understøtte lægen og borgeren i eventuelle ændringer eller fravalg af medicin. Som en borger formulere om medicingennemgangen:

"Jeg har ikke tidligere fået lavet en gennemgang på den måde, men det er en god måde, synes jeg. Jeg fik i hvert fald noget ud af det"

(Nordjyske d. 19. september 2029).

Som konsekvens af medicingennemgangen fik den 66 årige borger ændret sin medicin så den frem for at forebygge blodpropper i hjernen forebygger blodpropper i hjertet, hvor borgeren er mest udsat. Samtidig fik borgeren frataget sovemedicin som ingen virkning har, men som fortsat giver bivirkninger. Der arbejdes videre med erfaringerne fra medicinindsatsen i 4. projektrul i en tilpasset version i

19. september 2029 NORDJYSKE Nordjylland

» Det er en god måde, synes jeg. Jeg fik i hvert fald noget ud af det »

Pillerne får et ekstra tjek

PROJEKT: Farmaceuter vil i en periode gennemgå udvalgte patienters medicinforbrug i Regionsklinik Øster Jølby

Alene Lunde
Regionsklinik Øster Jølby

PROJEKT I en periode gennemgår udvalgte patienters medicinforbrug i Regionsklinik Øster Jølby. Det er en god måde, synes jeg. Jeg fik i hvert fald noget ud af det.

Alene Lunde, farmaceut i Regionsklinik Øster Jølby, ser på en patients medicinforbrug på en computer. Hun er sammen med en læge, der er på besøg i klinikken. De har sammen gennemgået patientens medicinforbrug og besluttet på, om der er behov for ændringer. Alene Lunde er en af de farmaceuter, der er ansat til at gennemgå patienters medicinforbrug. Hun er en af de farmaceuter, der er ansat til at gennemgå patienters medicinforbrug. Hun er en af de farmaceuter, der er ansat til at gennemgå patienters medicinforbrug.

PROJEKT I en periode gennemgår udvalgte patienters medicinforbrug i Regionsklinik Øster Jølby. Det er en god måde, synes jeg. Jeg fik i hvert fald noget ud af det.

Alene Lunde, farmaceut i Regionsklinik Øster Jølby, ser på en patients medicinforbrug på en computer. Hun er sammen med en læge, der er på besøg i klinikken. De har sammen gennemgået patientens medicinforbrug og besluttet på, om der er behov for ændringer. Alene Lunde er en af de farmaceuter, der er ansat til at gennemgå patienters medicinforbrug. Hun er en af de farmaceuter, der er ansat til at gennemgå patienters medicinforbrug. Hun er en af de farmaceuter, der er ansat til at gennemgå patienters medicinforbrug.

samarbejde med Klinisk Farmakologisk Enhed ved Aalborg Universitetshospital.

Vi piller ved pillerne – En medicinindsats ved farmaceuter

- Medicingennemgang på 226 polyfarmacipatienter, hvilken har resulteret 720 konkrete forslag til medicinændringer hos patienterne.
- Bidrage med en ny faglighed til det tværfaglige miljø, der karakteriserer almen praksis
- Kvalificeret fremtidige indsatsområder for regionsklinikkenes medicinindsatser på tværs af regionen

Din vej, din stemme

Med udgangspunkt i foranalysen fra første projektrul har det med dette spor været formålet, at de særligt sårbare borgere i Morsø Kommune tilbydes en koordineret indsats. Dette med henblik på at skabe bedre og mere sammenhængende forløb for de involverede borgere, færre kontakter til sundhedsvæsenet og bedre selvoplevet sundhed og trivsel. Det har været ambitionen, at der i projektperioden skabes konkrete erfaringer med bl.a. opsporing og konkrete indsatser, hvor den sårbare borger får tilknyttet en forløbspartner.

Der er i projektperioden blevet ansat en forløbspartner for perioden 1. marts 2019 – 1. marts 2020 og rammerne omkring forløbspartneren og de funktioner, vedkommende skal varetage i forhold til opsporing og indsatser, er blevet afklaret og defineret. Der er således etableret et nyt tilbud for de mest sårbare borgere på Mors, hvor en forløbspartner kan hjælpe borgerne med at prioritere og navigere i borgerens liv og facilitere handling, der skal ændre borgerens livssituation i en positiv retning. Som en borger formulere det omkring indsatsen:

"Jeg var ikke selv i stand til at bede om hjælp. Så det er den hånd, der bliver rakt ud til en, man griber".

(Nordjyske 11. september 2019)

Der observeres i projektperioden ikke umiddelbart nogen reduktion i antallet af kontakter til sundhedsvæsenet blandt målgruppen for 'Din vej, Din stemme'. Dette skyldes, at der blandt målgruppen for projektet ofte eksisterer et uadresseret behandlingsbehov, der gør at antallet af kontakter til sundhedsvæsenet er forholdsvis uændret. Nationale erfaringer fra andre lignende indsatser tilsiger, at kontakterne til sundhedsvæsenet for målgruppen typisk vil falde i den specialiserede sekundærsektor, for til gengæld at stige i primærsektoren. Ikke desto mindre har projektperioden for 'Din vej, Din stemme' været af en varighed, der ikke har muliggjort datamæssig verificering af en sådan tendens.

Projekt 'Din vej, Din stemme' er fra d. 29. februar afviklet i sin nuværende form. Erfaringer, viden og metoder fra projektet er overleveret til de nye brobyggerpsygeplejersker, hvoraf én er ansat ved Aalborg Universitetshospital - Thisted pr. 1. december 2019.

Din vej, din stemme

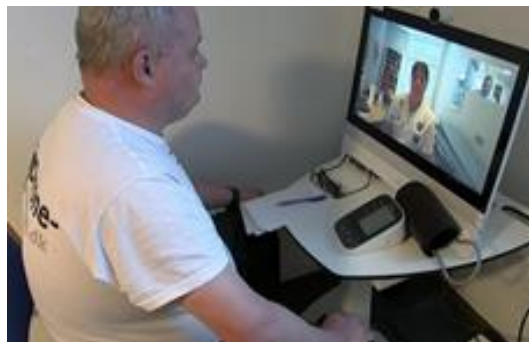
- 48 borgere henvist til projektet, heraf 3 ekskluderet jf. projektet eksklusionskriterier
- Gennemsnitligt længde af forløb som borgere har med forløbspartnere er ca. 3 måneder
- Langt de fleste har oplevet at få mere overskud til at fokusere på deres behandling, hjem- og familierelationer, samt generelt større glæde ved tilværelsen
- Der observeres en generel bevægelse fra en selv vurderet sundhed, som karakteriseres som værende 'mindre god eller dårlig', til 'god eller fremragende' blandt borgere som har været i forløb
- Der observeres ved afslutning af forløb en bevægelse i selv vurderet tilfredshed med tilværelsen blandt borgere i forløb, fra gennemsnitlig 3.9 til gennemsnitlig 7.6 på en skala fra 1 – 10

Videoambulatorier - en digital løsning

Formålet med udviklingssporet er at tilbyde borgerne en ambulansbehandling i nærmiljøet via en videoløsning. Hermed reduceres den tid, borgerne bruger på transport til og fra hospitalet. Samtidig skabes der nærhed i sundhedsvæsnet og den digitale omstilling af sundhedsvæsnet initieres. Der har i 3. projektrul været særligt fokus på inddragelse af Aalborg Universitetshospitals matrikel i Aalborg, eftersom flere specialeafsnit er placeret her. Patienter fra Morsø Kommune, som skal til kontroller på disse specialeafsnit, kan derfor have stor fordel af videoløsningen, som supplement/erstatning for et fysisk fremmøde.

Det lokale videoambulatorie-rum er etableret således, at flere ambulatorier kan kobles på samme videoambulatorie, og det kliniske personale ikke skal ændre arbejdsgang ift. booking af patienter.

Der er i 3. projektrul 10 hospitalsambulatorier, som tilbyder behandling i Region Nordjyllands i 6 videoambulatorier placeret i hhv. Mors, Thisted, Hobro, Skagen, Hjørring og på Læsø. Selvom der er observeret en markant stigning i aktiviteten i videoambulatorierne fra i alt 62 konsultationer i 2018 til i alt 139 konsultationer 2019, er der fortsat ikke det patientflow, der ønskes i videoambulatorierne. Det er regionens ambition at øge udbredelse af tilbuddet i hele regionen, og opgavevaretagelsen flyttes derfor fremadrettet fra Nye veje regi til varetagelse i regionens øvrige organisation for implementering.

Videoambulatorier

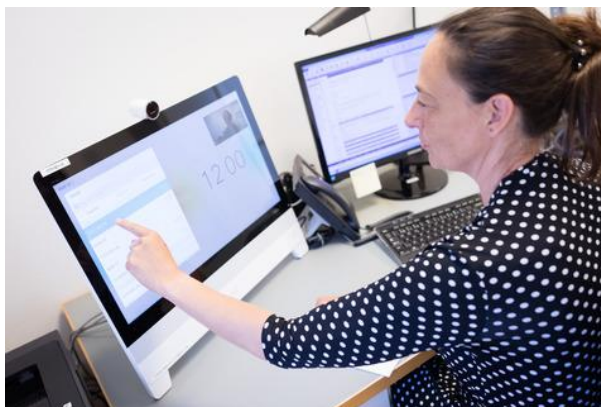
- Regionalt i alt 6 videoambulatorier i hhv. Mors, Thisted, Hobro, Skagen, Hjørring og på Læsø
- I alt 10 hospitalsambulatorier tilknyttet ordningen
- Stigning i aktivitet i videoambulatoriet fra i alt 62 konsultationer i 2018 til i alt 139 konsultationer 2019

Fleksibel digital adgang til praksis

Formålet er at kunne tilbyde de borgere, der er tilknyttet Regionsklinikken i Øster Jølby og Regionsklinik Nykøbing videokonsultationer i borgerens eget hjem f.eks. via tablet eller smartphone. Ønsket er desuden at udvide videokonsultationens anvendelse i forhold til hvilken type af konsultationer, der tilbydes på video. Der skal bygges videre på tidligere udviklingsspors arbejde med 'Min VideoLæge'. Borgerne er, som noget nyt, blevet tilbudt åbne digitale konsultationer i tidsrummet 16.00-18.00 via appen.

Regionsklinikkerne på Mors har afholdt i alt 2.379 videokonsultationer via borgerens egen device (mobil, tablet eller computer) pr 14/4-2020. Erfaringer med videokonsultationer er generelt positive i forhold til såvel den tekniske løsning (billede og lyd), som det at konsultere en læge eller sygeplejersker via video som et supplerende behandlingstilbud.

I perioden 1. december 2019 til ultimo juni 2020 afprøves digital åben konsultation alle hverdage i tidsrummet 16.00 – 18.00. Den åbne konsultation har ultimo februar 2020 været anvendt 60 gange. Derudover er der arbejdet med at synliggøre tilbuddet om udvidet digital åbningstid via breve til borgerens e-Boks, og der er udsendt pressemeddelelse om tilbuddet.

Erfaringerne med brug af Min VideoLæge i regionsklinikkerne er positive, og der vil blive arbejdet videre med udbredelse af tilbuddet i dagtid på tværs af de regionsdrevne klinikker. En evt. forlængelse og udbredelse af tilbud om udvidet åbningstid, afhænger af de erfaringer, der indsamles frem til juni 2020. Fleksibel digital adgang til praksis fortsætter ikke som et spor i Nye veje i 4. projektrul, men varetages af regionen som en del af driften af regionsklinikkerne.

Fleksibel digital adgang til praksis

- Der er udviklet to apps - en til Android og en til iOS
- Der er gennemført i 2.379 videokonsultationer i regionsklinikkerne på Mors
- Der er på Mors 1.596 borgere, som har oprettet sig i "Min VideoLæge" systemet
- Der er udarbejdet informationsmateriale, lavet pressemeddelelse, udsendt brev i E-boks mm. for at udbrede kendskabet
- Der afprøves mulighed for udvidet åbningstid hverdage i tidsrummet 16.00 – 18.00 i en halv-årlig periode frem til juni 2020, hvor der indtil videre er afviklet 60 videokonsultationer.

Nyt borgernært behandlingstilbud til borgere med apopleksi

Formålet med indsatsen er at etablere et nyt behandlingstilbud i nærområdet til borgere med ingen eller kun lette følger efter apopleksi. Tilbuddet er tværsektorielt og er et gruppebaseret digitalt tilbud, der skal hjælpe borgere med viden og redskaber til at mestre en ny livssituation. Behandlingen skal ikke alene bestå af vejledning til den enkelte borger og dennes pårørende, men også tilgodese et behov for at møde andre borgere, der har været igennem et lignende sygdomsforløb og står med de samme spørgsmål og udfordringer bagefter. Indsatsen skal medvirke til, at borgeren i højere grad kan mestre sin nye livssituation og de senfølger, der måtte være. Som en af deltagerne fra indsatsenes formulere det

"Bare det at blive bekræftet i, hvad der er normalt og unormalt - det hjælper mig til ikke at føle utryghed og frustration over f.eks. min træthed. Kursets information, svar på spørgsmål og møde med andre i samme situation kan ikke erstattes af en pjece."

(Sundhedspolitisk Tidsskrift 9. marts 2020)

Indsatsen er et resultat af "Gør din ide til virkelighed"-konceptet i Nye veje, hvor medarbejdere i regionen og kommunen har haft mulighed for at præsentere deres ide til indsats der kan iværksættes i Nye veje regi. I 3. projektrul var det denne ide fra medarbejdere fra Apopleksi afsnittet, Aalborg Universitetshospital, der blev iværksat. Indsatsen fortsætter i 4. projektrul med det formål at udbrede og implementere en driftsmodel på tværs af Morsø og Thisted Kommuner, og dermed drage flere erfaringer med det digitale borgernære tilbud.

Nyt borgernært behandlingstilbud til borgere med apopleksi

- Der er afviklet 2 gruppebaserede behandlingsforløb i projektperioden, med i alt 12 patienter og 6 pårørende
- Borgere tilmeldt forløbet vurderer alle at have fået noget ud af deltagelsen. De har fået øget viden om deres tilstand, og om hvor der kan søges hjælp
- Tilbuddet leveres i et tværsektorielt samarbejde, hvor kommune og hospital leverer undervisningstimer
- Der anvendes videoundervisninger med eksperter fra Aalborg Universitetshospital
- Tilbuddet har inkluderet borgere fra Morsø Kommune og Thisted Kommune

Psykiatrisk pårørende tilbud i nærområdet

Formålet er at tilbyde udsatte familier i Morsø Kommune et familieorienteret behandlingstilbud i nærområdet på tværs af region og kommune. Målgruppen er familier, hvor én eller flere medlemmer har en psykisk lidelse. Tilbuddet skal bl.a. medvirke til, at den udsatte familie bedre kan finde vej i systemet og få hverdagen til at hænge sammen, med de udfordringer der følger med en psykisk lidelse i familien.

Der er i projektperioden blevet gennemført og evalueret på 4 familiesamtaler leveret af Center for Pårørende i nærmiljøet, hvor den afsluttende samtale foregik digitalt over video. Evalueringen har vist

meget positive resultater med et signal om en positiv betydning for alle familiens medlemmer, og at der er potentiale i samtaler via video. Familierne har særligt fokuseret på, at tilbuddet har medvirket til:

- Fællessprog til at tale om den psykiatriske lidelse
- Nedbryde tabu
- Fralæggelse af skyld hos den syge og de pårørende

Indsatsen fortsætter i 4. projektrul med henblik på at etablere og implementere en ren digital driftsmodel.

Psykiatrisk pårørende tilbud i nærområdet

- Der er afprøvet et tilbud om familieorienteret psykiatrisk behandling i nærmiljøet, kombineret med digital medieret behandling
- Der er indhentet erfaringer med tilbuddet fra 4 familier og 10 familiesamtaler